

Bydgoszcz, 6 maja 2019 r.

**Pan
Andrzej Cieśla
Burmistrz Miasta Aleksandrowa Kujawskiego
Urząd Miasta w Aleksandrowie Kujawskim
ul. Słowackiego 8
87-700 Aleksandrów Kujawski**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w Gminie miejskiej Aleksandrów Kujawski, z siedzibą ul. Słowackiego 8, 87-700 Aleksandrów Kujawski (zwanej dalej: Gminą) w dniach od 4 do 22 marca 2019 r., przeprowadzona została kontrola prawidłowości przez RT – Kierownika Oddziału Kontroli Finansowej, MW – starszego inspektora oraz KS – inspektora wojewódzkiego, na podstawie upoważnień odpowiednio o numerach 126/2019, 127/2019 i 128/2019 w zakresie:

- 1) Przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania przez jednostkę samorządu terytorialnego dotacji udzielonych z budżetu Wojewody oraz prawidłowość pobierania i rozliczania dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w zakresie:
  - a) sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej,
  - b) wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody:
    - kontrola wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem,
    - ustalenie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody,
    - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
  - c) pobierania i rozliczania dochodów budżetowych:
    - kontrola pobrania i przekazania dochodów budżetowych,
    - kontrola terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa,
    - kontrola windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa,
    - kontrola sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.
- 2) Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

1. *W zakresie sporządzenia planu finansowego zadań z zakresu administracji rządowej.*

Gmina prawidłowo sporządziła plan finansowy na 2018 r. w zakresie wydatków z dotacji oraz dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, zgodnie z zapisem art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. *W zakresie wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu Wojewody.*

2.1. *W zakresie wykorzystania dotacji pod względem zgodności z przeznaczeniem.*

Gmina wykorzystwała w 2018 r. dotacje celowe otrzymane z budżetu Wojewody na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 14.370.856,62 zł, tj. 99,20 % z ogólnej kwoty dotacji otrzymanych.

Zadania finansowane ze środków z dotacji celowych ujętych w rozdziałach: 01095, 75011, 85195, 85213, 85215, 85501, 85502, 85503 i 85504 realizowane były przez Urząd Miasta w Aleksandrowie Kujawskim (zwany dalej: Urzędem), w rozdziale 80153 przez Urząd i samorządowe jednostki oświatowe w Aleksandrowie Kujawskim, w rozdziałach: 85219 i 85228 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim (zwany dalej: MOPS) oraz w rozdziale 85203 przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Aleksandrowie Kujawskim (zwany dalej: ŚDS).

Skontrolowano, na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, wydatki z dotacji celowych poniesione w IV kwartale 2018 r. na łączną kwotę 3.621.110,68 zł, tj. 25,2 % z ogólnej kwoty dotacji wydatkowanych w okresie objętym kontrolą w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 1.104,58 zł na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1340 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości, z tego: producentom rolnym z tytułu zwrotu części podatku akcyzowego wypłacono 1.082,92 zł, natomiast na pokrycie kosztów ustalania i wypłacania ww. zwrotu wydatkowano 21,66 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconej przez Gminę.

Skontrolowano wydatki z dotacji w łącznej wysokości 464,59 zł przeznaczone na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz na koszty związane z ustalaniem i wypłatą zwrotu podatku, o których mowa w art. 8 ust. 5 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto wszystkich producentów rolnych, którym dokonano zwrotu tego podatku.

W trakcie kontroli stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie do § 4430 prześlęgowanych wydatków w wysokości 21,66 zł, stanowiących 2 % kosztów obsługi wypłaconej dotacji w Gminie. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.), wydatki te powinny zostać prawidłowo wykazane we właściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej określającym rodzaj wydatku i źródło jego pochodzenia.

Stwierdzono również nadmierne pobranie dotacji z tytułu:

- zawyżenia zwrotu producentowi rolnemu podatku akcyzowego o kwotę 12,45 zł, poprzez przyjęcie do ustalenia rocznego limitu kwoty zwrotu podatku akcyzowego powierzchni hektarów fizycznych, a nie prawidłowo powierzchni użytków rolnych w hektarach, stanowiących podstawę przyznania zwrotu tego podatku, co było niezgodne z przepisami art. 4 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy,
- zawyżenia naliczonych i wykorzystanych środków na koszty obsługi realizowanego zadania w kwocie 0,25 zł. W związku z pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości, uległy zmniejszeniu koszty obsługi zadania.

Zgodnie z art. 169 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została pobrana w nadmiernej wysokości. W trakcie kontroli Gmina dokonała zwrotu na rachunek dysponenta części budżetowej, dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 12,70 zł (wyciąg bankowy nr 51 z dnia 13.03.2019 r.).

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 295.249,77 zł na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez samorząd gminny, które określono m.in. w ustawach: z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1464 z późn. zm.), z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2018 r., poz. 1382 z późn. zm.) oraz z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2224 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 281.046,67 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 110.266,45 zł, które przeznaczono głównie na finansowanie zadań związanych z ewidencją ludności, wydawaniem dowodów osobistych oraz funkcjonowaniem urzędu stanu cywilnego.

Stwierdzono, że wydatki z dotacji celowej poniesione na zakup ekspresu ciśnieniowego i kawy mielonej oraz leków na łączną kwotę 858,02 zł nie były związane z zadaniami z zakresu administracji rządowej, co stanowiło wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

Zgodnie z art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1458 z późn. zm.), wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Z uwagi na art. 26 przywołanej powyżej ustawy, nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie określone w art. 9 pkt 1 tej ustawy.

Zgodnie z art. 169 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem. W toku kontroli Gmina dokonała zwrotu, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej, dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 873,02 zł (wyciąg bankowy nr 51 z 13.03.2019 r.).

- dział 801 – Oświata i wychowanie, rozdział 80153 – Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 148.030,13 zł na realizację zadań określonych w postanowieniach art. 55 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2203 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 143.889,78 zł na wyposażenie publicznych szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, w tym w formie przekazanej dotacji dla Stowarzyszenia - Kolegium Kujawskie Towarzystwa Salezjańskiego prowadzącego niepubliczną placówkę oświatową – 37.852,65 zł oraz przez samorządowe placówki oświatowe – 104.582,25 zł Na koszty obsługi zadania Urząd wydatkował 1.454,88 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 1 % przekazanej kwoty dotacji celowej.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 89.534,15 zł przeznaczone na pokrycie kosztów związanych ze sfinansowaniem zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz na koszty obsługi, o których mowa w art. 55 ust. 9 ww. ustawy.

- dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85195 – Pozostała działalność.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 2.320,00 zł na realizację zadań określonych w art. 7 ust. 2-4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1510 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości i przeznaczona na pokrycie kosztów związanych z wydawaniem decyzji o przyznaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Kontrolą objęto wydatki z ww. dotacji na kwotę 2.320,00 zł.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 918.560,00 zł na realizację zadań określonych w art. 51 ust. 1 oraz art. 51a i c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 918.541,05 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 322.732,77 zł, które przeznaczone zostały na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi w formie pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy i bieżące jego funkcjonowanie.

Stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie do § 4210 wydatków poniesionych z tytułu zakupu zamówionej pieczętki imiennej w wysokości 49,00 zł oraz do § 4270 z tytułu przeglądu i wymiany części eksploatacyjnych do samochodu służbowego w łącznej wysokości 1.540,00 zł. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ww. wydatki powinny zostać prawidłowo ujęte w § 4300 – *Zakup usług pozostałych.*

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 44.215,00 zł przeznaczona na składki z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego opłacane z budżetu państwa za osoby wymienione w art. 86 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1510 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 44.213,76 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 10.721,88 zł przeznaczone na opłacenie składek zdrowotnych do ZUS.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 3.236,60 zł przeznaczona na realizację zadań związanych z wypłatą dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c–5g ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r., poz. 755 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w wysokości 3.014,02 zł, w tym: na wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego wydatkowano kwotę 2.954,93 zł, natomiast na pokrycie kosztów wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego wydatkowano 59,09 zł, tj. kwotę równą 2 % łącznej kwoty dotacji wypłaconych w Gminie.

Kontrolą objęto wydatki z ww. dotacji na kwotę 780,39 zł przeznaczone na wypłatę dodatków energetycznych oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 5f ust. 3 ww. ustawy. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej odbiorców wrażliwych energii elektrycznej, którym dokonano wypłaty tego dodatku.

W trakcie kontroli stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie do § 3110 przekięgowanych wydatków w wysokości 59,09 zł stanowiących 2 % kosztów obsługi wypłaconej dotacji w Gminie. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów

i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, wydatki te powinny zostać prawidłowo wykazane we właściwym paragrafie klasyfikacji budżetowej określającym rodzaj wydatku i źródło jego pochodzenia.

Ponadto odnotowano również, że wypłata dodatku energetycznego odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej za miesiąc grudzień 2018 r., w łącznej kwocie 160,21 zł, nastąpiła w kasie Urzędu w dniu 12 grudnia 2018 r., tj. po terminie określonym w art. 5e ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85219 – Ośrodki pomocy społecznej.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 1.600,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) została wykorzystana przez Gminę w pełnej wysokości, tj. wyłącznie na wypłacenie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W okresie poddanym szczegółowej kontroli MOPS nie dokonał wydatków z ww. tytułu.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 291.120,00 zł na realizację zadań określonych w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w pełnej wysokości.

Kontrolą objęte zostały wydatki z dotacji w wysokości 82.800,00 zł przeznaczone na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Stwierdzono, w wyniku analizy udostępnionych dokumentów źródłowych (kart pracy opiekunów świadczących usługi, wykazu godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, umów zleceń oraz decyzji przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze), dotyczących zleceńodawców świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze w miesiącach październik, listopad i grudzień 2018 r. – że godziny zakończenia i rozpoczęcia zajęć świadczonych usług przez 6 opiekunów u osób objętych usługami opiekuńczymi często były takie same, bądź też nakładały się.

Wskazane powyżej nieprawidłowości świadczą o braku właściwego nadzoru przez MOPS nad rozliczaniem wykonanych usług przez osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze finansowane z dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85501 – Świadczenie wychowawcze.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 7.349.326,00 zł na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 7.300.937,88 zł, w tym na wypłatę świadczeń wychowawczych – 7.189.826,90 zł oraz na koszty ich obsługi – 111.110,98 zł, tj. kwotę przekraczającą 1,5 % kwoty otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 1.766.835,20 zł przeznaczone na wypłatę świadczeń wychowawczych w kwocie 1.739.734,20 zł oraz koszty obsługi, o których mowa w art. 29 ust. 4 ww. ustawy w kwocie 27.101,00 zł. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenie wychowawcze.

W trakcie kontroli stwierdzono nadmierne pobranie dotacji z tytułu zawyżenia wydatków związanych z realizacją zadań zleconych w wysokości 871,09 zł, które przekroczyły kwotę stanowiącą 1,5 % kosztów obsługi, czym naruszono przepisy art. 29 ust. 4 ww. z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Zgodnie z art. 169 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwrotowi do budżetu państwa podlega ta część dotacji, która została pobrana w nadmiernej wysokości. W trakcie kontroli Gmina dokonała zwrotu na rachunek dysponenta części budżetowej, dotacji pobranej w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami w łącznej kwocie 886,09 zł (wyciąg bankowy nr 50 z dnia 12.03.2019 r.).

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 5.020.500,00 zł na realizację zadań określonych w ustawach: z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.), z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 2220 z późn. zm.), z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) oraz z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2017 r., poz. 2092 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 4.970.893,22 zł, w tym na wypłatę świadczeń i składek społecznych od tych świadczeń w kwocie 4.836.962,47 zł oraz koszty ich obsługi ogółem 133.930,75 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 3 % łącznej kwoty otrzymanej dotacji odpowiednio na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz 30,00 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 1.222.365,25 zł, w tym przeznaczone głównie na wypłatę zasiłków rodzinnych i dodatków do tych zasiłków, świadczeń opiekuńczych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń rodzicielskich i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od wypłaconych świadczeń, a także na koszty obsługi ww. zadań, o których mowa w art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz w art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Szczegółową kontrolą objęto dokumentację wybranej próby ilościowej osób, którym wypłacono świadczenia z pomocy społecznej.

Stwierdzono niewłaściwe zaklasyfikowanie do § 4210 wydatku poniesionego z tytułu zakupu wykonania pieczętki imiennej w wysokości 52,00 zł. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, ww. wydatek powinien zostać prawidłowo ujęty w § 4300 – *Zakup usług pozostałych*.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 217,08 zł na realizację zadań wyszczególnionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017 r., poz. 1832 z późn. zm.) została wydatkowana przez Gminę w kwocie 187,00 zł.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 187,00 zł przeznaczone na realizację zadań określonych w ww. ustawie.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85504 – Wspieranie rodziny.

Otrzymana dotacja celowa w wysokości 411.990,00 zł na wykonanie zadania określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r., poz. 1061 z późn. zm.) została wykorzystana przez Gminę w wysokości 411.988,66 zł, w tym na wypłacenie świadczeń – 398.700,00 zł oraz na koszty obsługi ww. programu – 13.288,66 zł, tj. kwotę nieprzekraczającą 10,00 zł za jedno dziecko lub osobę uczącą się za którą ustalone jest prawo do świadczenia.

Skontrolowano wydatki z dotacji w wysokości 12.103,00 zł na wypłatę ww. świadczeń w kwocie 8.100,00 zł oraz koszt obsługi tego programu, o którym mowa w § 33 ust. 4 ww. ustawy w kwocie 4.003,00 zł.

Stwierdzono, iż wydatki poniesione na wynagrodzenia osób wykonywujących zadania związane z realizacją programu „Dobry start” nie stanowiły 80 % dotacji otrzymanej na koszty realizacji tego programu, co stanowiło naruszenie przepisów § 33 ust. 5 ww. ustawy.

Skontrolowane dotacje w rozdziałach: 01095, 75011, 80153, 85195, 85203, 85213, 85215, 85228, 85502, 85503 i 85504 zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, z wyjątkiem dotacji w rozdziale 75011 w wysokości 858,02 zł. Jednocześnie stwierdzono nadmierne pobranie dotacji celowej w rozdziale 01095 w wysokości 12,70 zł oraz w rozdziale 85501 w wysokości 871,09 zł.

2.2. W zakresie stopnia wykorzystania dotacji w odniesieniu do realizowanych zadań sfinansowanych dotacjami udzielonymi z budżetu Wojewody.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji księgowej, tj. ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych stwierdzono, że w badanym okresie z otrzymanej przez Gminę dotacji w kwocie 14.487.469,16 zł wydatkowano kwotę 14.370.856,62 zł.

Stopień wykorzystania dotacji w stosunku do zrealizowanych zadań z zakresu administracji rządowej sfinansowanych dotacjami celowymi wyniósł 99,20 %.

Niewykorzystane środki z dotacji w łącznej kwocie 116.612,54 zł zostały odprowadzone na rachunek dysponenta przekazującego dotację w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2.3. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

W toku kontroli stwierdzono, że sprawozdania zbiorcze Rb-50 za IV kwartał 2018 r. zostały sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

3. W zakresie pobierania i rozliczania dochodów budżetowych.

3.1. W zakresie pobrania i przekazania dochodów budżetowych.

Gmina wykonała w 2018 r. dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 226.366,67 zł, co stanowiło 528,9 % planu określonego do realizacji przez Wojewodę (42.800,00 zł). Pobrane dochody wyniosły w rozdziale: 75011 – 217,00 zł, 85203 – 5.953,82 zł, 85228 – 1.497,60 zł, 85502 – 218.679,45 zł oraz 85503 – 18,80 zł.

Na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazano kwotę w wysokości 188.243,31 zł. Dochody potrącone na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie: art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.) oraz art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2018 r., poz. 554 z późn. zm.) wyniosły łącznie 38.123,36 zł.

Skontrolowano na podstawie dowodów źródłowych oraz zapisów w księgach rachunkowych, dochody budżetowe (należne, wykonane i przekazane) za II półrocze 2018 r. na kwotę 113.856,29 zł w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 217,00 zł stanowiły opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL, pobrane na podstawie art. 53 pkt 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Szczegółową kontrolą objęto zrealizowane dochody w kwocie 93,00 zł.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 5.953,82 zł stanowiły opłaty za pobyt w ŚDS pobrane na podstawie art. 51b ust. 1 i 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Szczegółową kontrolą objęto wykonane dochody w kwocie 3.469,47 zł.

Podczas kontroli odnotowano, że ewidencja pobieranych i przekazywanych przez ŚDS dochodów realizowanych na rzecz budżetu państwa z tytułu odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia prowadzona była na niewłaściwym koncie księgowym 240 „Pozostałe rozrachunki”. Zgodnie z wymogami planu kont dla jednostek budżetowych zawartego w załączniku nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), ewidencja wpłat należności z tytułu dochodów budżetowych winna być ujęta na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, natomiast ewidencja dochodów przekazanych do Gminy na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”.

Ponadto stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą, Gmina odprowadzając dochody z tytułu wpływów za pobyt w ŚDS, nie pomniejszyła ww. wpływów o należne 5 % w wysokości 297,69 zł, tj. o dochody przysługujące jednostce samorządu terytorialnego, na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

- dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 1.497,60 zł, stanowiły opłaty za specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobrane na podstawie art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Szczegółową kontrolą objęto zrealizowane dochody w wysokości 787,20 zł.

W toku kontroli stwierdzono, iż ewidencja pobieranych i przekazywanych przez MOPS dochodów realizowanych na rzecz budżetu państwa z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze prowadzona była na niewłaściwych kontach księgowych: 240 – ewidencja wpłat należności z tytułu dochodów budżetowych oraz 221 – ewidencja dochodów przekazanych do Gminy. Zgodnie z wymogami planu kont dla jednostek budżetowych zawartego w załączniku nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, ewidencja ww. dochodów winna być ujęta na kontach odpowiednio 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” oraz 225 „Rozrachunki z budżetami”.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Wykonane dochody budżetowe stanowiły pobrane, na podstawie art. 27 i 28 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wpłaty z tytułu: zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego w wysokości 77.038,51 zł,

odsetek w kwocie 127.198,16 zł oraz zwrotów wypłaconych w latach wcześniejszych zaliczek alimentacyjnych w kwocie 14.442,78 zł.

Szczegółową kontrolą objęto pobrane dochody budżetowe w kwocie 109.497,22 zł.

W toku kontroli stwierdzono, iż ewidencja pobieranych i przekazywanych przez Urząd dochodów z tytułu zwrotów świadczeń z funduszu alimentacyjnego i odsetek oraz zwrotów wypłaconych w latach ubiegłych zaliczek alimentacyjnych prowadzona była na niewłaściwym koncie 139 „Inne rachunki bankowe”. Zgodnie z wymogami planu kont dla jednostek budżetowych zawartego w załączniku nr 3 – Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych określonego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, ewidencja realizowanych dochodów budżetowych powinna być prawidłowo prowadzona na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” z uwzględnieniem szczegółowych podziałek klasyfikacji budżetowej.

- dział 855 – Rodzina, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 18,80 zł stanowiły opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny, pobrane na podstawie art. 13 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

Szczegółową kontrolą objęto pobrane dochody budżetowe w kwocie 9,40 zł.

Ponadto stwierdzono brak prowadzenia ewidencji księgowej na koncie 224 w zakresie operacji gospodarczych dotyczących rozliczeń Gminy z budżetem państwa z tytułu pobieranych i odprowadzanych dochodów budżetowych. Powyższe postępowanie było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta, które określone zostały w załączniku nr 2 – Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego zawartego w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

3.2. W zakresie terminowości odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa.

Sprawdzono terminowość przekazywania dochodów pobranych w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej za II półrocze 2018 r. na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej w łącznej wysokości 97.571,22 zł, tj. 51,8 % dochodów przekazanych ogółem za 2018 r.

Na podstawie skontrolowanych dowodów księgowych oraz zapisów w ewidencji księgowej stwierdzono przypadki przekazania pobranych dochodów niezgodnie z terminami określonymi w art. 255 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dochody, które nie zostały odprowadzone w wymaganym terminie wyniosły łącznie 373,92 zł, tj. 0,38 % ogólnej kwoty dochodów przekazanych za okres objęty szczegółową kontrolą – rozdział 85228.

Zgodnie z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zgodnie z art. 26 przywołanej powyżej ustawy nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych działanie określone w art. 6 pkt 1 tej ustawy.

3.3. W zakresie windykacji należności z tytułu dochodów budżetu państwa.

Sprawdzono windykację zaległych należności z tytułu dochodów budżetowych, prowadzoną w okresie objętym kontrolą oraz w odniesieniu do stanu tych zaległości na dzień 31.12.2018 r.

Należności wymagalne z tytułu dochodów budżetowych, według stanu na dzień 31.12.2018 r., wynosiły ogółem 7.958.705,18 zł i dotyczyły zaległości z rozdziału 85502 z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i odsetek. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2017 r. ww. zaległości wzrosły o 734.414,09 zł, tj. o 10,2 %.

Na podstawie sprawdzonej dokumentacji (akt wybranej próby ilościowej dłużników alimentacyjnych) stwierdzono, że w stosunku do należności za okres świadczeniowy od 01.10.2017 r. do 30.09.2018 r. Urząd prowadził czynności współdziałające w wyegzekwowaniu należności budżetowych, określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

3.4. W zakresie sporządzenia sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2018 r. zostało sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzonych zgodnie z zapisami w ewidencji księgowej.

Jednocześnie odnotowano, że w sprawozdaniach zbiorczym Gminy i jednostkowym Urzędu wykazano nieprawidłowe kwoty w kolumnie 4 „Plan” w zakresie odpowiednio rozdziału: 75011 – 100,00 zł, 85203 – 0,00 zł, 85228 – 17.000,00 zł i 85502 – 2.600,00 zł, które nie wynikały z decyzji otrzymanej od dysponenta części budżetowej określającej plan finansowy dochodów związanych z realizacją zadań zleconych na 2018 r.

Ponadto w sprawozdaniu jednostkowym sporządzonym przez Urząd nieprawidłowo wykazano dane w następujących kolumnach:

- w kolumnie 7 „Dochody potrącone przez jednostkę samorządu terytorialnego”; dane te wykazuje Gmina w sprawozdaniu zbiorczym,
- w kolumnie 8 „Dochody przekazane” wykazano dochody w wysokości dochodów przekazanych na rachunek dysponenta części budżetowej. Dane te wykazuje w sprawozdaniu zbiorczym Gmina, natomiast jednostki organizacyjne, bezpośrednio realizujące zadania, w sprawozdaniach jednostkowych wykazują dochody przekazane w okresie sprawozdawczym na rachunek Gminy.

Jednocześnie odnotowano, iż Urząd w sprawozdaniu jednostkowym wykazał dane dotyczące rozdziału 85228, które według właściwości powinny zostać ujęte wyłącznie w sprawozdaniu jednostkowym MOPS jako jednostki bezpośrednio pobierającej dochody budżetowe w tego rozdziału.

Powyższe postępowanie było niezgodne z przepisami § 9 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 109 z późn. zm.) oraz z zasadami określonymi w § 6 ust. 1 rozdziału 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.

Wskazuje się następujący zakres stwierdzonych nieprawidłowości:

- pobranie dotacji w nadmiernej wysokości,
- wykorzystanie dotacji celowej niezgodnie z przeznaczeniem,
- błędna klasyfikacja poniesionych wydatków z dotacji,
- nieterminowa wypłata dodatku energetycznego,

- niewłaściwy nadzór nad realizacją specjalistycznych usług opiekuńczych,
- błędne ustalenie i podział kosztów obsługi realizowanych zadań zleconych,
- przekazanie do budżetu państwa dochodów stanowiących dochód własny Gminy,
- nieterminowe przekazanie dochodów budżetowych,
- ewidencjonowanie pobranych i przekazanych dochodów budżetowych na niewłaściwych kontach księgowych,
- błędne sporządzenie sprawozdania Rb-27ZZ – zbiorczego i jednostkowego.

Ponadto wskazuję się następujące przyczyny i skutki stwierdzonych powyżej nieprawidłowości: brak właściwego stosowania/błędna interpretacja wyszczególnionych powyżej w treści wystąpienia pokontrolnego przepisów prawa oraz brak skutecznego nadzoru kierownika jednostki kontrolowanej nad właściwą realizacją powierzonych zadań podległym pracownikom.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości są błędy w realizacji zadań w zakresie objętym tematyką kontroli.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi: AC – Burmistrz Miasta Aleksandrowa Kujawskiego i MN – Skarbnik Miasta Aleksandrowa Kujawskiego oraz AU – Kierownik MOPS i MK – główny księgowy MOPS, a także DU – Kierownik ŚDS i AW – główny księgowy ŚDS – na podstawie art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 1/2019.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zgłoszono zastrzeżeń.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Panu podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania działalności jednostki kontrolowanej:

- 1) wydatkowania dotacji udzielonej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zgodnie z celem jej przeznaczenia,
- 2) prawidłowego ustalania i wypłacania kwot zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej z otrzymanej dotacji celowej,
- 3) ujmowania wydatków z dotacji we właściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej,
- 4) terminowego wypłacania dodatku energetycznego odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej,
- 5) prawidłowego ustalania kosztów obsługi w wysokości do 1,5 % dotacji otrzymanej na świadczenia wychowawcze,
- 6) właściwego ustalania kosztów obsługi przeznaczonych na wynagrodzenia osób wykonywujących zadania programu „Dobry start” w wielkości min. 80 % dotacji otrzymanej na koszty realizacji tego programu,
- 7) terminowego przekazywania pobranych dochodów budżetowych na rachunek dysponenta części budżetowej przekazującej dotację,
- 8) naliczania i odprowadzania, wraz z dochodami do budżetu państwa, odsetek w przypadku nieterminowo przekazywanych dochodów budżetowych,
- 9) ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących pobieranych i odprowadzanych dochodów na rzecz budżetu państwa na właściwych kontach księgowych, zgodnych z planem kont określonym przepisami prawa,
- 10) prawidłowego sporządzania jednostkowego sprawozdania Rb-27ZZ,
- 11) prawidłowego sporządzania zbiorczego sprawozdania Rb-27ZZ na podstawie sporządzanych sprawozdań jednostkowych, z uwzględnieniem właściwej kontroli w zakresie prawidłowości ich sporządzania,

- 12) zobowiązania Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Kujawskim do:
- wzmożonego nadzoru nad właściwą i rzetelną realizacją zadań przez osoby bezpośrednio świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym nad prawidłowym dokumentowaniem tych usług,
  - ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących pobieranych i przekazywanych dochodów budżetowych na właściwych kontach księgowych, zgodnych z planem kont określonym przepisami prawa,
- 13) zobligowania Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy w Aleksandrowie Kujawskim do:
- ujmowania wydatków z dotacji we właściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej,
  - ewidencjonowania operacji gospodarczych dotyczących pobieranych i przekazywanych dochodów budżetowych na właściwych kontach księgowych, zgodnych z planem kont określonym przepisami prawa.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Oczekuję od Pana w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

(podpis i pieczęć Wojewody)